

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každé dva týždne do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť Red Post, s.r.o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Streda 23. januára 2019

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXII. - Číslo 2

Kúpeľom Grössling budú pomáhať experti z Budapešti

Už o tri roky by mali byť zrekonštruované kúpele Grössling. Primátor Matúš Vallo projekt zveril odborníkovi na verejné priestranstvá Gáborovi Bindicsovi. Aké sú jeho zámery?

Kurátorka: Mali by sme sa ospravedlniť Maďarom.

Hladinu v slovensko - maďarských vzťahoch rozvíjala kurátorka Zuzana Faláthová, ktorá šokuje verejnosť v mnohými tvrdeniami na adresu Slovákov.

Dunajbus by mal byť realitou

Pravidelná osobná doprava po Dunaji by mala prepraviť ročne až 1,2 milióna ľudí. Cieľom je odľahčiť cestnú dopravu na frekventovaných úsekoch. Kedy sa má začať s realizáciou?

Beethovenova milienka?

Bratislavčanka a grófka Terézia Bunšviková, ktorej hudobný génius Ludwig von Beethoven venoval sonátu, zakladala v Uhorsku prvé materské školy a útulky pre deti.

Čakajú nás zápchy od polovice februára?!

BRATISLAVA

Od polovice februára sa s najväčšou pravdepodobnosťou za volantom budeme musieť vyzbrojiť poriadnou dávkou trpezlivosti. Čakajú nás výrazné dopravné obmedzenia, ktoré sa najviac dotknú troch mestských častí - Ružinova, Vrakuňa, Podunajských Biskupíc a Karlovej Vsi. Uzatvára sa ulica Mlynské nivy, zjazd a prízjazd pod Prístavným mostom a začína sa s modernizáciou električkovej trate v Karlovke.

Najväčšia uzávera by sa mala týkať ulice Mlynské nivy, na mieste, kde vzniká nová autobusová stanica. Od polovice februára by malo prísť k úplnému uzavretiu tohto úseku na jeden rok. A to pre osobné autá. Druhý polrok sa plánuje, že jeden pruh v oboch smeroch prioritne sprístupnia pre vozidlá MHD. Niektorí kompetentní majú pesimistickejšie odhady a tvrdia, že za rok sa Mlynské nivy nestihnú opraviť a uzávera bude trvať dlhšie.

Magistrát naznačil, že keby bývalé vedenie hlavného mesta aj pre komunálne voľby obmedzenia neodďaľovalo, tak dopady na dopravu by nemuseli byť až také katastrofálne. Mohli sa realizovať postupne a dopady mohli byť miernejšie.

Výrazné obmedzenia, z ktorých majú všetci obavy, budú na Prístavnom moste. A to čo sa týka uzavretého zjazdu na Slovnaft. Uzavretá je už aj Prístavná ulica, cez ktorú ste sa mohli napojiť na Prístavný most. Šoféri budú využívať Gagarinovu ulicu, kde sa očakávajú zápchy.

Aj Karlovu Ves čakajú obmedzenia

Okrem týchto obmedzení, dopravný chaos môže nastať v blízkej dobe aj na hlavnom ťahu z Dúbravky, cez Karlovu Ves. Dôvodom je projekt modernizácie Dúbravsko - karloveskej radiály, ktorá je momentálne na kontrole Úradu pre verejné obstarávanie. Po tejto kontrole a podpise zmlu-

vy už nič nebráni začatiu modernizácie električkovej trate. „Predpokladaným termínom začatia stavebných prác je marec 2019“, informovala nás hovorkyňa hlavného mesta Zuzana Onufer. Električková trať sa bude robiť na etapy a v prvej fáze by to nemali cestujúci pocítiť. Problém môže nastať v lete. „Kľúčová a technologicky náročná etapa Molecova - tunel sa bude robiť v lete 2019. K jednotlivým etapám bude, samozrejme, prispôbená aj náhradná doprava a určené obchádzkové trasy“, dodala Onufer. Nové vedenie magistrátu sľubuje, že o všetkých zavretých cestách či obmedzeniach bude verejnosť včas informovaná. Najdôležitejšie bude, či sa kompetentným podarí presvedčiť vodičov, aby z osobných áut presadli do MHD. (lb)

Foto: Lenka Bollardtová

Viac o obmedzeniach a dopravnej situácii sa denne dozviete na www.banoviny.sk

Drobné zmeny čakajú Hlavnú stanicu

BRATISLAVA

Hokejové majstrovstvá sveta sú tu čo nevidieť. Minulý rok avizovali predstavitelia vlády a štátnych železníc, že sa hlavná stanica dočká prestavby a bude kompletne rekonštruovaná. Toto však už neplatí, a dnes Hlavnú stanicu čakajú menšie zmeny, ktoré podľa slov hovorku ŽSR Michala Lukáča by mali byť ukončené v apríli 2019.

Do začiatku šampionátu by mali zmiznúť viaceré veľké nápisy. Plánujú odstrániť obrovský nápis Bratislava Hlavná stanica, nahradí ho nový svetelný nápis a zmiznú aj vizuály v interiéri budovy Welcome to Slovakia. Úpravou a revitalizáciou prejdú aj kvetináče, v ktorých sú momentálne obschnuté suché kvety. Zmeny čakajú aj čakárne.

Budova stanice má podľa plánu prejsť hĺbkovým čistením podláh, obkladov, schodísk, podchodov, zábradlí, vyčistenie vonkajšieho obkladu stanice. Všetky radiátory dostanú nové nátery. Železničari vyčistia všetky svetlá, prípadne budú vymenené za nové LED svetidlá. Meniť sa budú aj niektoré informačné tabule a pútače. Na poschodí sa očakáva dispozičná zmena. Bude sa búrať provizórna stena, ktorá delí čakáreň od vedľajšej prevádzky. Okrem týchto drobných úprav by mal byť do začiatku šampionátu hotový aj nový podchod. Bude už tretí a na každom konci budú umiestnené výťahy. (nc)

Exkluzívne s Marcelom v kuchyni celý rok 2019

Kuracie prsia s hruškami, kozím syrom a pečenými zemiakmi

Na 2 porcie
300g kuracie prsia
1 hruška
100g kozí syr
Čerstvá mäta
1 lyžica masla
1 citrón
Olivový olej
Soľ
Čierne korenie

Postup: Kuracie prsia očistíme, osolíme a okoreníme. Pripravené mäso dáme na ro-

zohriatu panvicu s olivovým olejom. Mäso opekáme do zlatohneda, obrátíme. Potom na panvicu pridáme očistenú a nakrájanú hrušku a ďalej na miernom ohni opekáme. Na vrch mäsa pridáme kozí syr a opečenú hrušku. Pred koncom na panvicu pridáme maslo a citrónovú šťavu. Ešte krátko povaríme. Stiahneme z ohňa, zakryjeme a chvíľu necháme odpočinúť. Pred podávaním posypeme čerstvou mäťou.

PEČENÉ ZEMIAKY
4 veľké zemiaky
3ks jarnej cibulky
Olivový olej
Soľ
Čierne korenie

Zemiaky umyjeme, osušíme a nakrájame na tenké plátky. Dáme do misky, ochutíme soľou a čiernym korením. Pridáme olivový olej, premiešame a

preložíme na plech. Dáme piecť do rozohriatej rúry na 200 stupňov zhruba 40 minút do zlatohneda. Pred podávaním posypeme pekne nakrájanou jarnou cibuľkou.

Do osvetového projektu, ktorého hlavným partnerom bolo JTRE, sa zapojilo viac ako 5 tisíc žiakov

Kodaň, ktorá sa hrdí prívlastkom „najzelenšie“ mesto, dosiahla svoj vzhľad práve vďaka zeleným strechám. Tie, okrem toho, že zlepšujú miestnu klímu, pozitívne vplyvajú aj na celkový vzhľad a znižujú negatívne dôsledky urbanizácie. Je nepopierateľné, že význam zelene pre náš život je obrovský, a málokto vie, že aj Bratislava sa už môže pochváliť niekoľkými „zelenými“ budovami.

Tie sú rozhodne jej budúcnosťou rovnako ako mladá generácia našich žiakov. Aj preto podčiarkovala tohtoročná téma projektu Deti a architektúra 2018 dôležitosť zelenej architektúry. Cieľom inovatívneho projektu je už niekoľko rokov vzdelávať celoplošne slovenských žiakov v oblasti architektúry a priblížiť im rozmanitý a zaujímavý svet architektov. Vydavateľstvo EUROSTAV a občianske združenie EUROARCH pripravili aj tento rok e-learningový projekt v spolupráci so spoločnosťou JTRE ako hlavným partnerom, ktorého vyvrcholením bola výtvarná súťaž. Do projektu sa zapojilo viac ako 5 tisíc žiakov a na tému Moja zelená škola prišlo viac ako 500 prác, z ktorých vybrala odborná porota dvadsať najlepších. Ich autori prišli spolu s rodičmi nielen na slávnostnú vernisáž do lobby Pribinova 19 v novovznikajúcej zóne Eurovea City, ale aj na prehliadku hlavného mesta a jeho zelených budov.

Bratislava svojim hosťom nasledujúce ráno pripravila prekvapenie, ako keby sa chcela ukázať v čo najlepšom svetle a privítala ich čerstvou snehovou pokrývkou. Prvou zastávkou na zasneženej dunajskej promenáde bol komplex River Park, dnes už neodmysliteľná súčasť vyhľadávanej lokality, kde oddychujú rodiny, priatelia aj turisti. Pokoj celého

námestia umocňuje v lete fontána a v zime ľadová plocha, ktorú si môžu užít malí aj veľkí úplne zadarmo. K posedeniu lákajú lavičky pozdĺž celého nábrežia, čo vyhovuje najmä skôr narodeným, ktorí často vyhľadávajú promenádu pre jej ticho a pokoj. Mestskú atmosféru navodili bežci a dokonca aj cyklisti, ktorých neodradila ani bohatá snehová nádielka.

Kúsok za River Parkom sa za lávkou cez cestu otvoril deťom úplne iný svet. Nová a moderná mestská štvrť Zuckermandel, ktorá bola dokončená len nedávno, nadchla všetkých mladých nadšencov architektúry. Popri replikách Messerschmidtových charakterových hláv sa námestím pomenovanom po tomto slávnom umelcovi, dostali až k centrále ČSOB, ktorá im umožnila cez vikend nahliadnuť do priestoru lobby, kde sa dozvedeli viac o „zelených“ certifikátoch budov a o tom, čo všetko je potrebné splniť a aké je to náročné získať ten najvyšší stupeň či už v systéme BREEAM alebo LEED. Táto a aj ďalšie administratívne budovy sú hrdými nositeľmi zelených striech, ktoré žiaci videli v e-learningovom kurze.

Aj pod snehom bolo zrejmé, že pod hradným kopcom pulzuje život. Komplex budov prirodzene dopĺňa prírodná zeleň, parčík a veľa oddychových zón. Neodmysliteľnou súčasťou je jedinečný Skalný nos, ktorý svojím prepojením s dunajskou promenádou dodáva lokalite nový vychádzkový rozmer a zároveň poskytuje športovcom priestor vo fitparku. Štýlová štvrť Zuckermandel sa stala priekopníkom aj v pilotnom projekte osadenia polopodzemných kontajnerov na odpad, ktoré nielen zabraňujú opätovnému znečisteniu okolia, ale aj zabraňujú premnoženiu sa hlodavcov na úkor

ostatných živočíchov, pre ktorých tu boli vytvorené podmienky vo forme vtáčích kŕmidiel, búdok aj tzv. hmyzích hotelov.

Z podhradí sa víťazi projektu presunuli po nábreží k Eurovea City a Panorama Parku. Vidieť prvý urbaný park, Panorama Park, bolo pre nich nielen zážitkom, ale aj spúšťačom mnohých otázok. Okrem výdychov z garáže, vetrolamov a fontány ich zaujala najmä skutočnosť, že sa oddychová zóna nachádza medzi najvyššími budovami v meste. Oceňovali aj prístup do parku z viacerých strán nielen pre ľudí, ktorí tu bývajú a pracujú, ale aj pre verejnosť. Veľmi sa im páčilo prepojenie parku s modernou architektúrou. Najväčším a nezabudnuteľným zážitkom pre deti, ale aj ich rodičov, ktorí ich sprevádzali, bol výhľad na Bratislavu z 20. poschodia budovy Tower 115, kde sídli spoločnosť IBM Slovensko. I keď sa zelené strechy dali pod snehom iba tušiť, vynahradiť im to nádherná machová stena na recepcii spoločnosti. Vidieť Bratislavu doslova zo všetkých svetových strán bola nielen pre deti unikátna príležitosť, ale aj nezabudnuteľný zážitok, vďaka ktorému budú na projekt a svoj výlet do hlavného mesta ešte dlho spomínať.

Viac ako 5 tisíc žiakov z celého Slovenska absolvovalo inovatívny e-learningový kurz venovaný tento rok zeleným budovám. V poradí už 4. ročník úspešného projektu Deti a architektúra ukončila slávnostná vernisáž výtvarných diel v lobby Pribinovej 19 a projekt uzavrela prechádzka 20 víťazov a ich rodičov či učiteľov Bratislavou a jej zelenými budovami, jedinečnou promenádou, verejnými priestormi a parkmi. Organizátormi boli Vydavateľstvo EUROSTAV a občianske združenie EUROARCH v spolupráci so spoločnosťou JTRE ako hlavným partnerom. ■

banoviny

ČÍTAJTE NÁS AJ NA WEBE

Denne aktuálne informácie, spravodajstvo
a témy zamerané na život v Bratislave.

www.banoviny.sk

Nájdete nás aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny.
Píšte, pýtajte sa, komentujte.

Kurátorka bratislavského múzea: Slováci by sa mali Maďarom ospravedlniť!

Mladá kurátorka Zuzana Faláthová pracuje už dva roky v Múzeu mesta Bratislavy a pred niekoľkými dňami poskytla rozhovor denníku Magyar Hírlap, v ktorom šokovala svojou otvorenosťou pri hodnotení maďarsko-slovenských vzťahov. Niektoré pasáže následne zverejnil aj jeden slovenský spravodajský portál, čo vyvolalo veľký rozruch v spoločnosti aj v Múzeu mesta Bratislavy. Dokonca jej hrozí, že pre svoje názory pride o prácu! Bratislavským novinám poskytla exkluzívny rozhovor.

Vzťahy medzi Maďarmi a Slovámi boli v nedávnej minulosti napäté, ale v posledných rokoch nedochádzalo ku konfliktom medzi príslušníkmi týchto dvoch národov. Po prečítaní vášho rozhovoru však nezainteresovaný človek môže nadobudnúť pocit, že ste trochu priliali olej do ohňa. Bolo to potrebné?

Hneď v úvode by som rada objasnila situáciu, ku ktorej prišlo. Rozhovor, ktorý som poskytla maďarskému denníku Magyar Hírlap nemal za cieľ vyvolať nezhody medzi slovenským a maďarským národom. Práve naopak - išlo o priateľský rozhovor. Keďže sa už niekoľko rokov učím maďarský jazyk, spoznávam maďarskú históriu a kultúru, tak chceli poznať môj názor a moje osobné skúsenosti v tomto smere. Mojm cieľom nebolo nikoho uraziť, ani nikomu ublížiť a v rozhovore odznali iba pravdivé informácie. Celý problém však nastal, keď jeden novinár preložil asi jednu osminu z celého rozhovoru do slovenčiny, pričom povytíhal jednotlivé veci z kontextu a vybral iba to, čo on považoval za „dôležité“. Nehovoriac o tom, že svoj „článok“ začal vetou o Orbánovi, čím mu dal jasný politický kontext. Bol to práve on, kto prilial olej do ohňa. Svojím konaním narobil veľké zlo a mňa znemožnil. A v takejto podobe sa článok začal šíriť ďalej po celom Slovensku. Keďže mnoho ľudí po maďarsky nevie a vychádzajú iba zo slovenskej verzie, ktorá je absolútne neobjektívna a šovinistická, tak sa ani ne-

čudujem, že ľudia majú pocit, že som priliala olej do ohňa.

Skúsme byť trochu konkrétni – prečo, respektíve za čo by sa podľa vás mali Slováci ospravedlniť Maďarom?

Napriklad za vystaňovanie viac ako 70 000 Maďarov z Československa po druhej svetovej vojne, potom za Benešove dekréty (aj moji známi nimi trpia), nútenú reslovakizáciu či odobratie ich základných ľudských práv, atď...

V čom, teda v akých historických otázkach majú Maďari pravdu a my – Slováci sa o nich zle, teda nesprávne učíme?

V pôvodnom maďarskom rozhovore som sa venovala iba určitým témam z histórie, ako bolo napr. vystaňovanie Maďarov po druhej svetovej vojne. V tejto problematike som uskutočnila aj výskum, na základe ktorého môžem povedať, že majú pravdu práve Maďari. O týchto skutočnostiach sme sa v škole neučili a boli zamlčovane. Keď to niekto tají, tak to znamená, že utajuje skutoč-

nost' - pravdu. A ďalšia veľmi dôležitá téma, ktorá by mala byť predmetom diskusie, je otázka „tisícročného útlaku“, ktorá sa nezakladá na pravde.

Kedy a vďaka čomu ste prišli na to, že vám je bližšia maďarská kultúra alebo náštura?

Keď som sa začala učiť maďarský jazyk, tak prirodzene, s tým súviselo nielen zoznamovanie sa s maďarskou históriou a kultúrou, ale som spoznala aj viacero maďarských priateľov. Práve vtedy som zistila, že mi je maďarská náštura a kultúra blízka. Keďže mám aj maďarských predkov, tak mi to neuberá právo byť súčasťou toho.

Da sa povedať, že vám otvoril oči váš priateľ, ktorý vám ukázal úplne iný pohľad na niektoré dejinné udalosti?

Na túto otázku by som mohla odpovedať aj áno, aj nie. Ide v podstate o to, že keď máte priateľa inej národnosti, tak to vás naučí nielen k tolerancii a rešpektu k tomu určitému národu, ale predovšetkým by vám

a viac pohostinní než Slováci, ktorých vnímate skôr ako dosť frustrovaných ľudí. Vidíte aj nejaké pozitíva, ktoré má slovenský národ v porovnaní s maďarským? Podľa môjho názoru, každý, kto aspoň trochu mal možnosť spoznať maďarský národ, tak by povedal, že sú Maďari srdečnejší a viac pohostinní.

Viacerí ľudia, ktorí si váš rozhovor preložili a prečítali, sa zhodlo v tom, že vás v Maďarsku trochu zneužili na vyvolanie akéjsi senzácie. Vy to asi tak nevnímate, ale môžete nám prezradiť, s akými najčastejšími reakciami sa stretávate?

Skutočne neviem, prečo majú ľudia z toho takýto dojem. Zrejme je to tým, že dnes nie je „moderné“ hovoriť pravdu. Respektíve, ťažko sa počúva. Reakcie boli z maďarskej strany skoro všetky pozitívne. Zo slovenskej, pochopiteľne, negatívne, ale hlavne vulgárne a dokonca sa mi vyhrážali. Predovšetkým má na tom zásluhu spomínaný slovenský novinár. Očakávala som aspoň minimum tolerancie a pochoopenia, ale hlavne snahu začať debatu na viaceré historické témy, čo by viedlo k zblíženiu týchto dvoch národov. Avšak takéto reakcie ma utvrdili v tom, čo som si o niektorých Slovákoch doteraz myslela.

Pri čom ste nadobudli dojem, že Slováci interpretujú históriu tendenčne a nepravdivo?

Pri už spomenutom výskume v jednotlivých témach, napr. vystaňovanie Maďarov.

Niektorých ste možno prekvapili tvrdením, že Maďari sú v podstate srdečnejší

Čo na to hovorí vaša rodina - cítite podporu najbližších? Stoja za vami aj v týchto možno trochu ťažších chvíľach?

Pochádzam z konzervatívnej veriacej rodiny od Trnavy, ktorá ma vie v najťažších životných chvíľach vždy podržať. (rs)

Foto: archív Z. F.

Celý rozhovor a oficiálne stanovisko Múzea mesta Bratislavy si prečítajte na www.banoviny.sk

Internáty čaká rekonštrukcia

BRATISLAVA

Výškový blok B vo výškovoškolskom meste Mlyny prejde kompletnou rekonštrukciou. Vláda prisľúbila peniaze na obnovu ubytovacích zariadení pre študentov. Z celkového objemu 14,3 milióna eur bolo na účet Univerzity Komenského pripísaných zatiaľ 3.150.917 eur.

Z pôvodnej stavby zostane len skelet, všetko ostatné bude nové a moderné. Obnovou prejdú všetky inžinierske siete, vonkajšie opláštenie budovy, okná, dvere i sociálne zariadenia. Zrušia sa balkóny, čím sa zväčšia izby a odstráni sa problém s holubmi. Moderný vzhľad budovy bude dopĺňať nové zariadenie izieb a nábytok. Zmenou prejde aj fasáda. S rekonštrukciou sa začne po odubytovaní študentov v júni a vypratani objektu. (tasr)

Dunajbus by mal odľahčiť preplnené cesty

River Park

BRATISLAVA

Pravdepodobne sa dočkáme aj prepravy po Dunaji. Pravidelnou vodnou osobnou dopravou po Dunaji - Dunajbus medzi Kyselicou, Vojkou na Dunaji, Šamorínom a Bratislavou by sa malo ročne prepraviť asi 1,2 milióna cestujúcich. Takouto formou dopravy by sa mal využiť potenciál Dunaja pre vnútrozemskú vodnú dopravu a zároveň čiastočne odľahčiť preťažené cestné komunikácie najmä v rannej a poobednej dopravnej špičke.

Výplýva to zo zverejnenej dokumentácie, ktorá je momen-

tálne v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA). Navrhovateľom projektu je Pro Danubia - Združenie obcí pre miestnu dopravu po Dunaji. Dunajbus bude zameraný najmä na rýchlu prepravu obyvateľov dochádzajúcich za prácou alebo štúdiom do Bratislavy. „Na trase navrhovanej činnosti pre Dunajbus dôjde k vybudovaniu nových plávajúcich prístavísk, ktoré budú slúžiť ako zastávky s prístreškom (prístavisko Bratislava - Devín, prístavisko Bratislava - Petržalka, prístavisko Vojka nad Dunajom) a časť ako zastávky s občerstvením

(prístavisko Bratislava - River Park a prístavisko Bratislava - Eurovea),“ píše sa v zámere. Novovytvárané prístaviská budú začlenené k existujúcim prístaviskám v Čunove, Hamuliakove a Šamoríne, čím vznikne podľa predloženej dokumentácie na Dunaji osem zastávok pre Dunajbus.

Predpokladané začatie výstavby je v roku 2021 a celkové náklady stavby sa očakávajú na úrovni zhruba 60 miliónov eur. Plavidlo použité pre Dunajbus bude plavidlo typu katamarán s kapacitou približne 100 cestujúcich. Ministerstvo dopravy koncom roka 2018 posunulo vpred prípravu projektu Dunajbus. Rezort totiž podpísal zmluvu o nenávratnom finančnom príspevku vo výške 92.200 eur z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra na štúdiu realizovateľnosti, ktorá je nutnou podmienkou realizácie projektu. (tasr)

Foto: Matúš Husár

Posledná cesta

BRATISLAVA

Umelecký vlak TRAM, ktorý spájal hlavné mestá Slovenska a Rakúska, absolvoval derniéru. Poslednú jazdu spolu s cestujúcimi podnikol aj iniciátor projektu - rakúsky veľvyslanec na Slovensku Helfried Carl. Ako uviedol, projekt bol možnosťou, ako si pripomenúť viacere historické dátumy, udalosti spojené s rokmi 1918, 1938, 1948, 1968 či osláviť 25. výročie vzniku moderného demokratického Slovenska. (tasr)

od 1150 € od 1390 €

ZADARMO:
60 písmen, doplnky do 70 €, doprava do 100 km,
AKCIA:
betónový základ zľava 50%
zľava 15%, pre dôchodcov 20%

Kontakt: Šancova ulica 112
(v budove Tržnice), Bratislava
0905 320 476, 0918 504 385
031 780 4240
www.kamenarstvo-andrassy.sk

YIT

SÚŤAŽ - OŽIVTE SVOJ DVOR!

Vo YIT nám záleží na tom, aby sa život na dvory vrátil a stali sa tak miestom plným spomienok aj pre ďalšie generácie.

Zapojte sa do súťaže „Nech žije náš dvor“ a prispajte k zlepšeniu svojho prostredia vďaka novému, živému dvoru.

Vítaný projekt získa finančnú podporu, zabezpečenie projektovej dokumentácie a podporu vo forme mentoringu v celkovej hodnote **20 000 eur**.

Prihláste svoj dvor do **28. februára 2019** na www.yit.sk/nechzijenasdvor

yit.sk/nechzijenasdvor

Máte po päťdesiatke? Môžete dostať test na odhalenie rakoviny!

BRATISLAVA

Rakovina hrubého čreva, karcinóm prsníka či krčka maternice. Práve tieto tri onkologické ochorenia sú na Slovensku najrozšírenejšie. Aj to je dôvod, prečo sa ministerstvo zdravotníctva spoločne so zdravotnými poisťovňami rozhodli spustiť tento rok skrining na odhalenie týchto ochorení. Ako prvý sa bude skúšobne sledovať výskyt rakoviny hrubého čreva.

„Ak pilot dopadne podľa našich predstáv, t.j. zúčastní sa ho minimálne 50 percent oslovených poistencov vo veku 50-74 rokov, bude to signál na to, že spoločnosť na Slovensku je pripravená na takýto typ skriningu,“ uviedol vedúci pracovnej skupiny pre skrining kolorektálneho karcinómu MUDr. Rudolf Hrká. Na Slovensku je zhubný nádor kolorekta, teda hrubého čreva a konečníka druhým najčastejším nádorom – vo výskyte aj v počte úmrtí. Počet novozistených prípadov stále stúpa, ročne ich pribudne zhruba 4-tisíc. Bohužiaľ, až 25 percent pacientov s týmto ochorením je diagnostikovaných v štádiu metastatického ochorenia.

Kolorektálny karcinóm

V rámci Národného onkologického programu, ktorý nedávno schválila vláda, naštartovali zdravotné poisťovne ako prvý skrining rakoviny hrubého čreva a konečníka. Poisťovne vybraným 20-tisíc pacientom pošlú test na okultné krvácanie (skryté krvácanie z konečníka – pozn. red.), ktorý následne so vzorkou stolice treba odovzdať svojmu všeobecnému lekárovi. Ak máte medzi od 50 do 74 rokov a doteraz ste neabsolvovali test na okultné krvácanie, aj vy môžete dostať od svojej poisťovne zásielku, v ktorej nájdete test na okultné krvácanie, aj s návodom, ako si ho doma urobiť.

Jana Bendová

Zo stolice sa totiž testom zisťuje skryté krvácanie. Pozitívny test však ešte neznamená prítomnosť rakoviny, len ukáže, že je potrebné ďalšie kolonoskopické vyšetrenie, aby gastroenterológ zistil príčinu. Pravdepodobnou príčinou môže byť polyp, ktorý sa považuje za riziko vzniku rakoviny.

To, že sa test oplatí absolvovať, potvrdzuje aj všeobecná lekárka pre dospelých z Veľkého Biela Jana Bendová. „Toto vyšetrenie je naozaj dôležité, pretože dokáže odhaliť skryté krvácanie v stolici, ktoré v 90 percentách nemusí znamenať nič závažného. To ale odhalí až kolonoskopia, či „sa niečo deje“. Najčastejším nálezom na kolonoskopii bývajú polypy, niektoré z nich sa môžu časom zvrhnúť na rakovinu hru-

bého čreva, preto je dôležité odstrániť ich načas, skôr než do tej rakoviny prejdú,“ uviedla. Ak už došlo k rakovine hrubého čreva, je dôležité podchytiť ju čo najskôr, kým sú možnosti liečby ešte veľké a prognóza pacienta dobrá. Nie až vtedy, keď je neskoro. Tie včasné štádiá rakoviny hrubého čreva totiž môžu prebiehať úplne bez príznakov. „Keď sa objavia príznaky, ako napríklad chudnutie, chudokrvnosť alebo bolesti brucha, to už je zvyčajne príliš neskoro,“ dodala. Sama mala pacientku, u ktorej test odhalil rakovinu hrubého čreva. „Záhradníčka Milka práve oslávila 50 rokov a rozhodla sa pre kompletnú preventívnu prehliadku. Test na skryté krvácanie v stolici dostala po prvýkrát a dost sa čudovala, prečo má priniesť vzorku stolice. No priniesla. No a potom som sa čudovala zase ja, že je test pozitívny,“ spomína na pacientku J. Bendová. Pacientka totiž žije

veľmi zdravo, často sa hýbe, navyše je vegetariánka. Milka nemala vôbec žiadne ťažkosti, žiadne okaté krvácanie v stolici, žiadnu bolesť brucha ani chudnutie. Napriek tomu kolonoskopia odhalila rakovinu hrubého čreva. „Našťastie, v úplne prvom štádiu, a tak jedinou liečbou bolo odstránenie zhubného nádoru ešte počas kolonoskopie. Nemusela podstúpiť operáciu, ani chemoterapiu, ani rádioterapiu. Vyšetrenie stolice na skryté krvácanie jej pravdepodobne zachránilo život. No dodnes musí byť sledovaná onkológom, či so choroba nevracia,“ dodala Jana Bendová.

Ak test u vás bude pozitívny, tak...

V prípade, že test vyjde pozitívne, lekár odošle pacienta ku gastroenterológovi, ktorý však musí mať na skrining certifikáciu. V Bratislave ho získalo 19 gastroenterológov. Otázne preto je, či to budú le-

kári stíhať, čakacie lehoty ku špecialistom sú na celom Slovensku niekoľkotýždňové. MUDr. Rudolf Hrká si nemyslí, že by pilotná fáza skriningu spôsobila kapacitný problém daným pracoviiskám. „V prvej fáze skriningu t.j. rok 2019, keď odídu testy na adresy 20 000 poistencov všetkých troch poisťovní v množstvách adekvátne k veľkosti poisťovacieho kmeňa očakávame, že testy vrátia, a teda prejde do ďalšieho procesu diagnostiky a prípadne aj liečby 50 percent oslovených - t.j. 10 000 poistencov. Z týchto 10 000 predpokladáme na základe doterajších skúseností pozitivitu testu u 6 percent t.j. 600 poistencov, ktorým bude odporučené kolonoskopické vyšetrenie v akreditovaných 94 pracoviiskách. Predpokladáme, že asi 80 percent pozitívnych poistencov na kolonoskopiu aj skutočne pôjde. Ide o odhady zo sveta a aj od nás. Teda ide o skupinu 480 poistencov. Ak by sme ich iba matematicky rozdelili na 94 pracoviísk, tak ide o 5 kolonoskopií navyše v priebehu roka 2019,“ vysvetlil. (lv)

Zdroj: archív JB, Matúš Husár

Starožitnosti Panenská 22

Odkúpime v hotovosti: sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky, lampy, nábytok, i celé pozostalosti, umenie každého druhu

Konzultácie zdarma aj u Vás doma

tel: 0907 981 477

Sme tu pre Vás už 25 rokov

Zoznam certifikovaných gastroenterologických ambulancií v Bratislave nájdete na našom webe banoviny.sk

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Prašná Bašta po 25 rokoch končí

Na sociálnej sieti sa objavila správa, že kultová bratislavská reštaurácia Prašná bašta nachádzajúca sa vo dvore rožného domu na Zámocníkovej ulici po takmer 25 rokoch svojej existencie končí! A spolu s ňou aj susedná kaviareň Café Kút. Naš web bratislavskenoviny.sk zistil viac.

„Drahí priatelia, zákazníci, s ľútosťou vám oznamujeme, že PRAŠNÁ BAŠTA a Café KÚT končí. Dostali sme po 24 rokoch hrubým spôsobom bezdôvodnú výpoveď z nájmu ku koncu marca 2019. Minimálne do 15. 3. 2019 fungujeme štandardne,“ napísali okrem ľudí z reštaurácie Prašná bašta a Café Kút. Pochopiteľne, že táto správa nezostala bez odozvy a v nasledujúcich hodinách ju zdieľali na sociálnej sieti stovky jej používateľov a desiatky ľudí do komentárov napísalo, ako im je to ľúto, pretože táto reštaurácia na Zámocníkovej ulici patrí medzi ich obľúbené. Majiteľ František Makai nám povedal: „Tiež sme tomu spolu s kolegami nerozumeli. Keď sme sa na to majiteľky domu priamo opýtali, tak nám bolo povedané, že už sme tam boli príliš dlho.“

A tu sú reakcie:

f FACEBOOK www.facebook.sk/banoviny

Kristína Kasenčáková ten dôvod majiteľka snáď nemyslí vážne.

Veno Noska Randieval som tam v 1981-82

Jarmila Junková Kurucová Stredoškolské zlaté časy.

Tímea Potocká Kubiňová Ach, „moje mláďa“

Taxikár Aladár Čóka opäť zarábal

Na azda najznámejšieho taxikára v Bratislave Aladára Čóku, ktorý sa preslávil odvozom dôchodcu po operácii za 95 eur, sa to valí. Najnovšie svoju vedomosť o jeho praktikách zverejnila aj poslankyňa parlamentu Janka Cigániková, ktorá nechápe, ako je možné, že mu nezobrali taxikársku koncesiu.

„Minulý rok tento „človek“ viezol v zlom počasí aj moju sestru Mišku s partnerom Marekom, s ich dvoma malými deťmi (tri roky, dva mesiace). Za 6,7 km si vypýtal od mladej rodiny necelých 33 eur. Keď si asi po piatich kilometroch sestra uvedomila, že to, na čo sa pozerá, nie sú sekundy (to si myslela, lebo tak rýchlo naskakovali čísla), taxikár jej s pokojom oznámil, že keď sa im nepáči, môžu sa vystúpiť. Aj s tým dvojmesačným deckom v tom počasí. Miške tie peniaze nestáli za nespokojnosť a prípadné ochorenie detí, tak so zaťatými zubami a hlasným protestom jazdu dokončili. Hneď mi volala, a to bola moja prvá skúsenosť s týmto expertom,“ popísala šokujúcu skúsenosť na Facebooku poslankyňa parlamentu za SaS Janka Cigániková.

f FACEBOOK www.facebook.sk/banoviny

Katarína Eckhardt opätovne sa pýtam : Prečo mu naši všemocní úradníci konečne nezoberú koncesiu ??

František Hrbáň Choré, zákon mu pomáha okrádať...

Julius Pyton Stano To nebol Čóka, ale jeho kompie, čo jazdí na jeho koncesiu...

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trebné aj vtipné a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

✉ Z REDAKČNEJ POŠTY

Podakovanie redakcii

Vďaka vášmu všestrannému záujmu o vrak na Námestí hraničiarov, ktorý tu chátral od roku 2015, aj s nelegálnym turistom a psom, už konečne zmizol z verejného parkoviska, a neohrozuje už bezpečnosť chodcov a vozidiel.

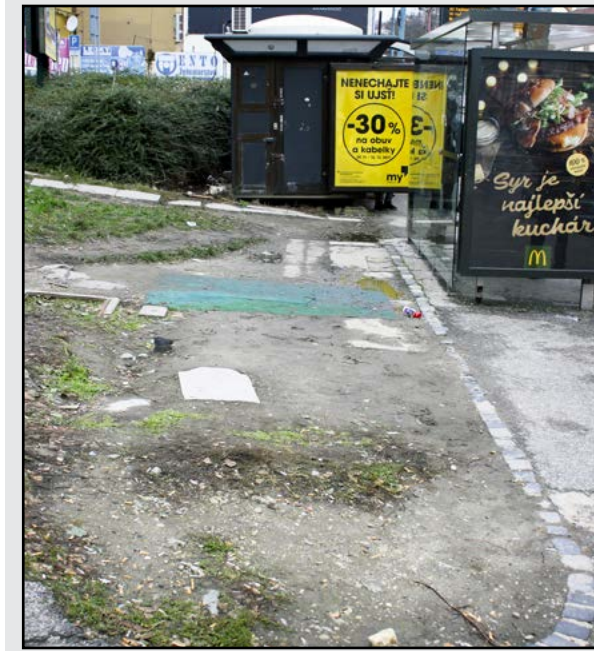
Rastislav Gemerský

Zástavka pri SAV je hanbou

Roky nik nerieši sťažnosti na výzor zastávky MHD pri SAV smerom do centra. Je plná špakov, blata, poškodených dlaždíc, jam a odpadu. Cudzinci si to fotia. Roky to nerieši ani starosta, ani poslanci, ani primátor napriek našim písomným aj ústnym žiadostiam. Treba, aby sa stretli mesto, Staré Mesto, MHD a určili, kto je povinný a ako sa to opraví. Treba zaviesť spoločné porady, koho to zaujíma, že im to nepatrí? Odpovedať na sťažnosti tiež nie je v Bratislave zvykom. Ďalej prosím o vyhotovenie jednoduchých drevených šípiek na Slavín - z Fraňa Kráľa a Štefánikovej ulice. Ako je to v Prahe na Žižkovke. Poslanci to sľubujú, ale turisti sa stále musia pýtať ľudí na ulici. Veď to nie je žiadny kumšt.

JUDr. Mária Brenčičová

CITYLIFE.SK

ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLÍ

Viac kultúrnych podujatí nájdete na www.citylife.sk

Streda – 23.1.2019

RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ

Dom kultúry Ružinov, 17:00
Mestská časť Bratislava-Ružinov obnovujú po niekoľko mesačnej pauze, obľúbenú Ružinovskú tančiareň, do tanca hrá Charlies Duo.

Štvrtok – 24.1.2019

IRÁNCI 2019

Bratislavské kiná
V dňoch 24.-26. januára bude v Bratislave predstavené to najlepšie zo súčasného iránskeho filmu.

Piatok – 25.1.2019

WAGNER / BEETHOVEN / SIBELIUS

Slovenská filharmónia, 19:00
Pod taktovkou Elvinda Gullberga Jensena v spolupráci

s klaviristom Javierom Perianesom, odzníe predohra k Tannhäuserovi, Beethovenov koncert č. 3 c mol a Sibeliova Symfónia č. 5 Es-dur.

Sobota – 26.1.2019

ŽALMAN BROTHERS BAND, THE BUTCHERS
.klub pod lampou, 19:00
Bratislavská blues rocková formácia Žalman Brothers Band a šamorínska bluesová kapela The Butchers vás pozývajú na dvojkoncert vo fantastickom klube pod lampou.

Nedeľa – 27.1.2019

KOLOMAN SOKOL 1968 – 1993
Galéria Nedbalka
Kolekcia osemnástich diel zo zbierky Galérie Nedbalka, ktoré vznikali od roku 1968 do roku 1993, je kvalitatívne vyrovnaná a je výberom toho najlepšieho, čo umelec v tomto období vytvoril.

Pondelok – 28.1.2019

PLÚCA

Divadlo Astorka Korzo '90, 19:00
O komplikovanosti lásky a ekológie a o jednoduchosti šťastia rozpráva odvážna, nápaditá hra Plúca renovovaného britského autora Duncana Macmillana.

Utorok – 29.1.2019

CESTOVATELSKÉ KINO: NÓRSKO

KC Dunaj, 17:00
Severská exotika v plnej sile. Ladovce, fjordy,

hory, útesy, pláže, lesy, tundry i široké laponské pláne plné sobov. Nórsko má v sebe všetko.

Streda – 30.1.2019

THE ROCKY HORROR PICTURE SHOW

Kino Lumière, 20:30
Kuriózna paródia na béčkové horory s trochou sci-fi a rockovej muziky.

Štvrtok – 31.1.2019

SLÁVNOSTNÁ PREZENTÁCIA DEJÍN SLOVENSKEHO DIVADLA I.

Štúdio 12, 17:00
Slávnostná prezentácia novej publikácie Divadelného ústa-

vu spojená s koncertom Milana Lasicu a Bratislava Hot Senaders.

Piatok – 1.2.2019

DRUMATIQUE LTD

Subclub, 22:00
Nekompromisný deep drum&bass sound, ktorý poznáte z Drumatique Session v podaní slovenských interpretov. To je koncept klubovej noci Drumatique LTD.

Sobota – 2.2.2019

ŠTVOREC

Slovenské národné divadlo, 19:00

Štvorec. Štyrikrát štyri metre. Geometrický útvar, ktorý čaká na svoj obsah. Inštalácia štvorca a jeho umiestnenie do galérie z neho robí tzv. súčasné, zámerne provokujúce umenie.

Nedeľa – 3.2.2019

MAREK ORMANDÍK / MÚR MAREKOV
Danubiana

Kristovia alebo teroristi v záchranných kolesách? Marek Ormandík vystaví v Danubiane utečencov.

Pondelok – 4.2.2019

BERNHOF & THE FASHION BRUISES

Majestic music club, 19:30
Multi-inštrumentalista, skladateľ, textár a producent Jarle Bernhoft je na Grammy nominovaný muzikant s nórskymi koreňmi, ktorý sa výrazne tlačí na populárnu scénu.

Utorok – 5.2.2019

FLOOR - COMEDY TALKSHOW VOL. 28

Luna Bar, 20:00
Floor začína 5. sezónu. Teší nás, že napriek stovke hostí, ktorí v nej už boli, stále máme na Slovensku inšpiratívnych ľudí. Prídu Zuzana Šebová, Matúš Vallo, Marcel Ihnačák, Simona a King Shaolin.

Správy z podsvetia

Policajti začali trestné stíhanie vo veci výtržníctva v súvislosti s incidentom posádky osobného auta a autobusu mestskej hromadnej dopravy (MHD) NA PRIEVOZSKEJ ULICI v Bratislave. Podľa doterajších informácií mal udalosti predchádzať incident medzi vodičom auta značky Fiat Punto a vodičom autobusu MHD smerujúcemu do centra mesta. „Po nedorozumení mal vodič osobného vozidla doposiaľ neznámy predmetom poškodiť bočné okno situované na strane vodiča autobusu. Následkom poškodenia došlo k rozbitiu skla, ktoré ľahko zranilo vodiča autobusu,“ doplnila Mihalíková. Poškodením skla autobusu vznikla Dopravnému podniku Bratislava škoda okolo 250 eur.

Beethovenova snúbenica a podporovateľka emancipácie

Bratislava kedysi

Terézia Brunšviková

„Beethoven sa nikdy nestretol s priateľstvom takým živým, takým verným, takým skutočne bratským ako v rodine Brunšvikovcov... Beethovenove meno bude navždy spojené s ich menom. On sám ho vpísal do čela svojich najkrajších skladieb... A dve sestry, ktoré ho ľúbili a ktoré on ľúbil, patrili k najvzácnejším bytostiam, k najrozkošnejším a k najvzácnejším dušiam svojej doby...“
Terézia Brunšviková prežila Beethovena o 34 rokov a v neskoršej dobe prezradila svojej priateľke Mariam Tengerovej, že sa v roku 1806 tajne zasnúbila

Beethovenova priateľka bola pokrstená v Dóme sv. Martina.

Terézia Brunšviková založila v roku 1832 detský útulok v Trnave.

s Beethovenom. Zrejme to nebola pravda, pretože ani v rodinnej korešpondencii a ani Teréziiných pamätiach sa nezachovala o tomto akte žiadna zmienka. Terézia bola grófk a zhodou okolností jej starého otca krajinského hodnostára a notára Bratislavskej stolice povýšili do grófskeho stavu práve v roku, keď sa narodila Terézia, ktorú pokrstili v Dóme svätého Martina.

Terézia sa nepreslávila len priateľstvom s vtedajším hudobným génom Ludwigom van Beethovenom. Patrila k zakladateľkám detských jasli v Uhorsku. Celý plodný život sa starala o deti v predškolskom veku a ako prvá zakladala v Uhorsku detské útulky a jasle. Mala zmysel pre sociálnu spravodlivosť, bola nesmierne citlivá k ľuďom. Hoci bola vydatá, ovdovela. Útechu v smútku hľadala u svojej matky v Budíne. Začas žila aj u svojej sestry Jozefíny v Rusku, kde sa zase venovala jej deťom. Potom sa opäť vrátila do Budína, kde v matkinej budove v roku 1828 založila prvú detskú opatrovňu v Rakúsko – Uhorsku s poetickým názvom Anjelská záhradka. K vzniku takejto inštitúcie prispelo stretnutie so švajčiarskym pedagógom, školským a sociálnym refor-

mátorom Jánom Henrichom Pestalozzim. Terézii sa zdalo múdre, že vo svojom učení kládol dôraz na základné vzdelanie detí. A s tým by sa malo začať už v rodine a pred vstupom do školy. Rovnako sa jej páčila myšlienka, že deti sa majú vyučovať hrovou formou.

Rok po založení opatrovne v Budíne iniciovala založenie prvej detskej opatrovne na území Slovenska, a to v Banskej Bystrici. V roku 1830 na jej podnet vznikli materské škôlky v Bratislave na Vydrici a na Valónskej ulici. V roku 1832 našli deti svoj útulok aj v Trnave. Jej aktivity sa však neobmedzovali len na vytváranie nových útulkov a materských škôlok. Zaslúžila sa aj o založenie prvej dievčenskej priemyselnej školy v Uhorsku. Bola neúnavná propagátorka polytechnickej výchovy dievčat a horlivo bojovala za emancipáciu žien. Podporovala ženské dobročinné spolky...

Zomrela ako 86-ročná. Vo viacerých prameňoch sa nachádzajú rôzne miesta jej posledného odpočinku. Podľa encyklopédie sa hovorí o Budíne. Na bratislavskom Ondrejskom cintoríne bol náhrobok jej brata Ludwiga. (Ib)

Túto históriu a fotografie sme čerpali z knihy *Významné osobnosti starého Prešporka od Ivana Szabá so súhlasom vydavateľstva Perfekt*

KANDIDUJETE ZA PREZIDENTA?

Špeciál BN
Prezidentské voľby 2019
je tu pre vás.
Oslovte svojich voličov!

viac na
www.banoviny.sk/inzerca

				José Ortega y Gasset	jazva (zastar.)	vyprodukuje	Igor (dom.)	značka elektrón-voltu	5. časť tajničky	očividne (zastar.)	Pomôcky: UMa, struka, pedlar, sao, knajp	vesmír, kozmos	osobné zámeno	značka pre rad-phoť	lámaním oddelil	3. časť tajničky	Vladimír (dom.)
				čerstvo							úžky dlhý pléd so strapcami						
				cvičením zdokonaľ							pletím odstránil ochanný násyp						
				zlato, po španielsky niekoľko-krát				spoločen-ský tanec búchajú (expr.)					hadie mláďa ženské meno				
Autor krížovky: Juraj Mitošinka	skratka tympanu	1. časť tajničky	pre, po česky cit. zvuku žaby				ustupujete skr. roz-počtovej org-anizácie							Medzinár. deň detí rímske číslo 1501			
vráža (expr.)					zabraňoval křmil							temná právne chránený vynález					
vonkajšia časť						padanie spôsob farbenia látok					potulný obchodník Alžbeta (dom.)						
Pomôcky: oro, ambit, Ajas, jive, ago, lovár	dosiahni zisk odstrel						veľmi podobali hudobný nástroj								Juliánsky kalendár kropením navlhčíš		
často ochkal							na spoloč-ný účet (obch.) tramping							druh motýľa zemiaky u Inkov			
predložka s 2. pá-dom			ututlete (hovor.) tropický strom										EČV Pezinka preč (hovor.)			4. časť tajničky	indo-nézska palma
vzorec sulfidu paládnatého				objemové jednotky cukrový roztok						porážka, mŕtvica pijavý papier							
syn kráľa Telamóna					obuvnícky nôž Ľudovít (dom.)						tuposť (zried.) odborník v tesaní						
spájal lepom						stĺpová chodba oddelená skupina						prudko udrél zamával					
Pomôcky: invar, sa-pan, ašgil, a meta	mužské meno pozývalo (kníž.)						základná forma myslenia rozomietali						dezinfikuje sírou súčasne				
opracová-vam na zr-nitý povrch							vykrádač trezorov obrútili							strela z luku prenasle-doval			
skratka vojenskej akadémie			klopkaš pobudol												predložka so 7. pád. ráno (zastar.)		
druh obuvnícke-ho lepidla				Štefan (dom.) neisto sa pohybuj						rozptýle-nosť (bás.) nesúrodá							
plochý orgán rastliny					dôkaz neviný prived do zúrivosti						priekupník koní utajený pôvodca						liatím naplnil
odborník vyrábajú-ci ocot						ženské meno poradie						ženské meno skr. pre addatur					
Pomôcky: loza, tali-pot, kivi, papas, kyl	sladkovod-ná ryba nočný vták						obraz svätých popolavo						sadenica révy obyvateľka Írska				
základná časť lodnej kostry				opäť skratka súhvezdia Veľký voz			prinesie úrodu skratka antibiotik							skratka pre milión Org. amer. štátov			
EČV Ilavy			krotia (zried.) EČV Zvolena					Ondrej (dom.) semitský boh							zošívaj skratka ručného granátu		
zoberú						2. časť tajničky						Karolína (dom.)					
zliatina železa a niklu						poodlamuj						stupeň ordoviku (geol.)					